

Representantforslag nr. 52

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Leif Helge Kongshaug
og Trine Skei Grande

Dokument nr. 8:52 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lars Sponheim, Leif Helge Kongshaug og Trine Skei Grande om å innføre rett til et næringsfra- drag for selvstendig næringsdrivende

Til Stortinget

BAKGRUNN

Skattereformen som ble gjennomført i perioden 2004-2006 var begrunnet i et hovedmål om et enklere og flatere skattesystem, med tilnærming av skattesatser mellom arbeid og kapital og færre fradrag. Forslagsstillerne støtter helhjertet opp om disse hovedretningslinjer og mener at antallet fradrag må begrenses og at fradrag uten saklig begrunnelse, som for eksempel fradrag for fagforeningskontingent, må reduseres og etter hvert avskaffes. De mest målrettede fradragene vil være store bunnfradrag eller minste-fradrag som tar høyde for at det av ulike årsaker finnes en rekke utgifter som kan betraktes som utgifter til inntekts ervervelse, og som dermed ikke skal skattlegges.

Mens det for vanlige lønsmottakere i all hovedsak er tatt høyde for dette gjennom et udokumentert minste-fradrag, må selvstendig næringsdrivende dokumentere alle utgifter som går til fradrag på skattbar inntekt. For svært mange dreier dette seg om mange småutgifter som hver enkelt må dokumenteres, med den merbelastning det har i form av tid som går med til denne type unødvendig papirarbeid og de kostnader som påløper i form av kontroll og revisjon av dette.

Minste-fradraget for dem med lønnsinntekter har også økt betraktelig de senere årene - fra kr 7 000 i 1989 til kr 67 000 i 2008, en økning på om lag 850

prosent i løpet av snaue 20 år. Fradrag har gått fra å være et sjablongfradrag relatert til faktiske utgifter i forbindelse med arbeid, til å bli et skattefradrag av stor betydning for lønsmottakere. Minste-fradraget brukes i dag primært som et viktig virkemiddel i fordelingspolitikken. De siste års statsbudsjetter viser dette ved at skattelettelse i stor grad har blitt innrømmet gjennom en økning i minste-fradragene. Som nevnt over er ikke de selvstendig næringsdrivende innlemmet i ordningen og er dermed heller ikke innrømmet skattelettelse på lik linje med lønsmottakere. Når dette sammenfaller med øvrige endringer i skattesystemet, dels gjennom skattereformen, dels gjennom endringer Regjeringen/regjeringspartiene har foretatt ved de siste tre budsjettbehandlingene, samt betydelige innskjerpelser i fradragsreglene for selvstendig næringsdrivende, oppleves summen av dette som svært urettferdig. Denne forskjellsbehandlingen rammer ikke minst næringsdrivende med lave eller moderate inntekter.

Dette underbygges også av Uttaksutvalgets innstilling (NOU 2005:2 Skattlegging av personlig næringsdrivende ved utdeling) som skriver følgende (side 86, kapittel 13.7):

"Minste-fradraget er i prinsippet ment som et sjablonfradrag til dekning av de vanligste kostnadene i forbindelse med yrkesutøvelsen. Tidligere fungerte det i praksis også slik. I de senere år har imidlertid minste-fradraget økt mer enn de underliggende kostnader skulle tilsi, og slik sett endret karakter fra et rent sjablonfradrag til å bli en lempende del av satsstrukturen. I forhold til selvstendig næringsdrivende, som kun får fradrag for reelle kostnader, kan det etter utvalgets oppfatning være grunnlag for å gjøre noe med denne forskjell i behandlingen av lønsmottakere og selvstendig næringsdrivende. Utvalget mener denne utviklingen virker i disfavør av selvstendig næringsdrivende, og slik sett er uheldig."

I tillegg kommer at det for bestemte yrkesgrupper er egne regler om særskilte næringsfradrag for fiske- re, fangstfolk, sjøfolk, bønder og skiferprodusenter. Også for sistnevnte to grupper har beløpsgrensene økt betraktelig de siste årene.

En stor andel av selvstendig næringsdrivende i Norge jobber i tjenesteytende næringer eller innenfor kultursektoren. På mange måter kan disse karakteriseres som en slags frilansere, som langt på vei jobber omtrent på lik linje med "vanlige lønsmottakere". I Norge finnes det anslagsvis 125 000 enkeltpersonsforetak av denne typen, mens om lag 25 000 også har egne ansatte og driver litt større virksomhet.

En konsekvens av denne forskjellsbehandlingen er for eksempel at en selvstendig kulturarbeider med en skattbar inntekt på 200 000 kroner betaler opptil 18 000 kroner mer i skatt enn en "ansatt" kulturarbeider med samme inntekt.

I den grad lønsmottakere får fradrag for kostnader relatert til arbeidsinntekt utover hva som er de reelle utgifter, er det etter forslagsstillernes syn urimelig at ikke næringsdrivende innrømmes de samme lempninger.

Forslagsstillerne foreslår derfor at det innføres en rett til å gi selvstendig næringsdrivende mulighet til å velge et næringsfradrag på linje med, og i samme omfang som, vanlige arbeidstakeres rett til minstefradrag. Dette kan for eksempel skje ved å endre skatte- loven § 6-31 annet ledd til: (2) Det gis minstefradrag i brutto virksomhets inntekt til selvstendig næringsdrivende etter § 5-30.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen snarest og senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 fremme nødvendige endringer i skatteloven slik at selvstendig næringsdrivende gis mulighet til å velge et næringsfradrag på linje med, og i samme omfang som, vanlige arbeidstakeres rett til minstefradrag.

12. februar 2008